

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag	Ons kenmerk	Uw brief van
18 oktober 2005	DCE/2005/41098	

Onderwerp	Bijlage(n)
Verslag 2004 van de Rijksarchiefinspectie	1

Hierbij zend ik u het jaarverslag van de Rijksarchiefinspectie (RAI) over het toezicht in 2004. Met interesse heb ik er kennis van genomen omdat ik op dit moment samen met de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties (BVK) werk aan het formuleren van onze visie op archiefbeheer, selectie en digitalisering bij de Rijksoverheid. De RAI is verheugd over de totstandkoming van deze visie en doet een aantal aanbevelingen in dat kader.

In het algemeen concludeert de RAI, op basis van de ruim 80 inspecties die in 2004 zijn uitgevoerd, dat het beeld over 2004 niet wezenlijk afwijkt van dat van voorgaande jaren. De RAI wijst erop dat het belang en gebruik van informatie alleen maar toeneemt en meent dat de centrale overheid de greep erop kwijt lijkt te raken zodat adequate maatregelen vereist zijn. Er wordt echter tegelijkertijd waargenomen dat de aandacht bij overheidsorganisaties om de kwaliteit van de informatievoorziening te verbeteren toeneemt en dat er meer samenwerking is.

Het jaarverslag van de RAI heeft twee algemene thema's: de organisatie van de informatievoorziening en de achterstanden in de overbrenging. Het eerste thema betreft de zorg van de RAI over de greep die de overheid heeft op het informatiebeheer door de sterke toename van de hoeveelheid van informatie, de veranderende behoeften van gebruikers en de digitalisering. De RAI merkt op dat een betrouwbare informatievoorziening vraagt om een omslag in denken en doen. Kernwoorden hierbij zijn: duidelijke regie, integrale visie, kennisontwikkeling, samenwerking en afstemming. Het tweede thema gaat over de achterstallige openbaarmaking van overheidsinformatie als gevolg van de achterstand in de overbrenging van archieven naar archiefbewaarplaatsen.

Het eerste thema is voor mij ook belangrijk. Bij de bespreking van het rapport "Een demeterende overheid?" van de RAI met uw Kamer op 26 mei 2005 heb ik toegezegd samen met de minister voor BVK in het voorjaar van 2006 te komen met een visienota over archiefbeheer, selectie en digitalisering. Uitgangspunten zijn de toegankelijkheid, beschikbaarheid en duurzaamheid van informatie te vergroten en de achterstanden in het overbrengen weg te werken en voor de toekomst te voorkomen. Hierbij wordt de informatie- en archiefketen van de rijksoverheid als geheel bekeken. Eén van de doelen van de visienota is ook de verantwoordelijkheden te verhelderen en duidelijk te beleggen. De aanbevelingen van de RAI sluiten in het algemeen aan bij deze onderwerpen en zullen dus een belangrijke rol spelen in de visienota.

Voor het wegwerken van de achterstanden in de overbrenging van archieven heb ik samen met de Minister voor BVK het initiatief genomen voor het project Wegwerken achterstanden overdracht archieven t/m 1975. Aan dit project werken alle ministeries mee. Er is een projectorganisatie opgericht met als doel de achterstanden in de overbrenging van archieven t/m 1975 in 3,5 jaar weg te werken. Hierover heb ik u met mijn brief over de selectie van rijksarchieven van 8 juli 2005 (Tweede Kamer 2004-2005, 29800 VIII, nr. 248) geïnformeerd. Bij de brief heb ik u het plan van aanpak voor het project doen toekomen.

In het jaarverslag becommentarieert de RAI het project en er wordt een aantal aanbevelingen gedaan. Op een aantal van deze aanbevelingen ben ik in mijn brief van 8 juli 2005 uitgebreid ingegaan. In het kort wil ik er hier nog het volgende over opmerken.

De RAI wijst in het bijzonder op kritische factoren als onzekerheid over de totale werkvoorraad, onvoldoende inzicht in de feitelijke kwaliteit van de archiefordening, onduidelijkheid over de kwaliteit van selectielijsten en de mate waarin archieven en selectielijsten op elkaar zijn afgestemd.

De afgelopen tijd is door de projectorganisatie gewerkt aan een operationalisatie van het plan van aanpak, waarin de risico's in beeld zijn gebracht, en zo veel mogelijk worden ondervangen. De door de RAI genoemde kritische factoren hebben hierin ook een plek gekregen. Bovendien wordt een aantal zaken de komende tijd nog verder uitgewerkt in nauwe samenspraak met alle partners in de archiefketen. In mijn ogen is dit bij een project van deze omvang ook onvermijdelijk: bij de start is nog niet alles tot in detail uitgewerkt. Ik meen dat de risico's met deze aanpak voldoende worden ondervangen.

Voor wat betreft het project Wegwerken Achterstanden wil ik verder benadrukken dat in de voorgestane werkwijze niet alleen de kwaliteit van de selectieslag wordt geborgd maar ook de daadwerkelijke selectie sneller wordt uitgevoerd. Van belang is dat de projectorganisatie de verantwoordelijkheid van de ministeries niet overneemt: ieder ministerie is als zorgdrager zelf verantwoordelijk voor het archiefbeheer, de uitvoering van de selectie en de overbrenging van het eigen archief.

Het project Wegwerken achterstanden heeft nog een andere component, namelijk dat we leren werken met de nieuwe aanpak, zodat de archieven van na 1975 ook snel en efficiënt kunnen worden geselecteerd, bewerkt en overgedragen. De resultaten van het project zullen dus een rol spelen bij de verdere beleidsontwikkeling. Zoals aangegeven in mijn brief van 8 juli 2005 zult u jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het project.

Er wordt in het jaarverslag aandacht besteed aan de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de Archiefwet. Dit onderwerp heeft mijn aandacht en ik streef naar verduidelijking en vereenvoudiging van regelgeving, zodat enerzijds de kwaliteit van de selectie van toekomstig erfgoed gewaarborgd is en anderzijds de beheerslasten verminderen. Over eventuele aanpassingen in de Archiefwet zal in de visienota een uitspraak worden gedaan. Hierbij is ook de herijking van het erfgoedselectiebeleid, waaraan ik momenteel werk, van belang.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)